

Grenforsen

Grenforsen i nedre delen av Ljungan är ett vackert ravinlandskap med branta nipor och frodig vegetation längs en brusande fors. Det är ett välbesökt friluftsområde med stigar och vindskydd. Populärt för både vandring och fiske. Grenforsen är ett kommunalt naturreservat.

Friluftsliv

De fina vandringslederna med utsikt mot forsen gör Grenforsen till ett populärt reservat. Här finns också rastplatser, ett vindskydd och en raststuga öppen för allmänheten.

Av de nio forsarna i nedre Ljungan är Grenforsen den mest dramatiska och natursköna. Den långa forsen är ett eldorado för forspaddling. Sport- och flugfiske är populärt och tidigare bedrevs här ett omfattande notfiske. Det är numera sällsynt, bland annat på grund av restriktioner för att skydda fisket. Notstugan utgör ett minne från den epoken och idag visas notfiske enbart upp som ett populärt inslag under Ljungandagarna.

Nipor och terrasser

De brantaste niporna består av jord som avlagrats i deltan från isälvar under istiden avsmältningsskede. Vid Grenforsen finns fina terrassbildningar som bildats när älven genom landhöjningen har skurit genom ett delta, lagrat upp ett nytt som den sedan skurit igenom och så vidare. Höjdskillnaden är på vissa ställen hela 30 meter. Stigen från parkeringen leder dig ner i ravinen där du följer bäcken ned till älven. På "Getryggen" vid CP 99 kan du se den branta nipan ner mot Tunomsbäcken. Närmare älven blir det flackare, som vid CP 101. Nordväst om stolpen ser du staketet som skyddar Grönsta vattentäkt. Vatten från Ljungan filtreras genom den sand som avlagrades under istiden och i dag blir det dricksvatten åt tiotusentals Sundsvallsbor. Mellan CP 118 och 120 uppe i Vivsta kan du se en annan av Sundsvalls tre stora vattentäkter.

Flottningsepoken och kraftverksplaner

Flottningsepoken från slutet av 1700-talet till 1968 har påverkat Ljungan och vid Grenforsen gjordes omfattande flottledsrensningar 1819-1820. Då rätades älvfåran ut till ett rakare lopp från att tidigare ha gått runt Slåttholmen.

Vid Viforsen uppströms Grenforsen anlades ett vattenkraftverk år 1900. I samband med ombyggnaden av kraftverket på 1970-talet planerade man att Grenforsen skulle byggas ut. Det skulle i så fall skada detta viktiga område för Ljunganlaxen. Efter starka protester från bl.a. Naturskyddsföreningen och kommunen beslutade dock regeringen 1978 att forssträckan nedströms Viforsen inte fick exploateras.

Växter och djur

Vegetationen är rik och varierad. Den frodigaste växtligheten hittar du in bäckravinerna. Här har upp till hundratalet arter noterats. Vid Tunomsbäcken har bland annat sälsynta arter som sötgräs, springkorn, desmeknopp och besksöta hittats. Den sistnämnda med sin nordgräns i Medelpad. Måbär och skogstry bildar en snårig buskvegetation och lövskogen domineras av gråal, hägg och olika videarter.

Närmare älven växer örtrika barr- och lövbestånd med inslag av vitsippa, blåsippa och liljekonvalj. Stränderna längs älven är steniga och karga.

I de lummigare nipbranterna häckar fågelarter som grönsångare, svarthätta och rosenfink. Härmsångare har hörts och efter Tunomsbäcken hörs gärdsmygen sjunga. Här har även kungsfiskare setts, den blåa smaragden som är så svår att få syn på när den sitter i lövverket eller kommer flygande längs vattnet. Andra arter som noterats är kattuggla och strömstare.

Bäver förekommer i reservatet och kan ses ibland vid skymningen. Vanligast är dock att man ser spåren av deras nattliga aktivitet i form av fällda träd och spetsiga och timglasformade stubbar.

<https://www.lansstyrelsen.se/vasternorrland/besoksmal/naturreservat/grenforsen.html?sv.target=12.382c024b1800285d5863a8af&sv.12.382c024b1800285d5863a8af.route=/&searchString=&counties=&municipalities=&reserveTypes=&natureTypes=&accessibility=&facilities=&sort=none>